

Posudek k diplomové práci Sára Friedlaenderová: Katarze 2020

MgA. Oskar Bábek, navrhovaná známka C

Sára Friedlaenderová ve své práci popisuje svou dosavadní životní cestu za smyslem a zbavením se pocitů nespokojenosti. Její cesta vede krajinou škol, na kterých Sára chce studovat a realizovat své vlastní umění. Nachází zde kusé odpovědi, ale též nové zdroje frustrace. Její umělecký život se prolíná s tím osobním, civilním. Autorka popisuje boj s vlastními i cizími očekáváními, s prokletím její generace zvaném přemíra možností, s environmentálním žalem, se strachem z budoucnosti či se zdravotními obtížemi. Odpovědi Sára hledá ve filosofii, teorii umění, psychologii, v přírodě, a především v sobě samé. Úlevu, očistění, *katarzi* Sáře přináší až covidová doba a lockdownové zpomalení, Sára zavrhuje všechny teorie a škatulky, kterými se až dosud hojně zabývala a obrací se sama v sebe, smířena s nikdy nekončícím hledáním v sobě samotné.

Sledovat autorčin text se podobá pozorování fascinovaného, avšak lehce roztržitého vědce, který zkoumá určitý objekt. Chvíli si vede precizně a detailně, vzápětí něco zcela přeskočí. Poté pokračuje, cosi si mumlaje, opět centimetr po centimetru, tu se na okamžik překvapeně zastaví, tu utrousí odbornou poučku či encyklopedické heslo, případně konstatuje něco naprosto zjevného, ale pak pokračuje dál a snaží se dojít ke konečnému verdiktu, co se s daným objektem v minulosti stalo a co to vlastně vůbec je.

Místo pinzety a lupy Sára používá introspekci a odbornou literaturu. Odborné zdroje používá hojně, někdy až nad míru, introspekci provádí upřímně a otevřeně, avšak – třebaže využívá například i vlastních deníkových zápisů – čtenáře citově nevydírá, což lze kvitovat se značným povděkem. Sára dobře zkoumá své vlastní zkoumání. Zatímco provádí bilanci svého dosavadního života, je si vědoma, že by zatím svůj dosavadní život bilancovat neměla. Její text by do budoucna mohl sloužit jako svědectví nejenom covidové doby, čehož si všímá i Sára sama. Po dočtení diplomové práce se čtenáři jen těžko věří, že je analýza u konce (autorka ostatně ani nic takového netvrdí) a objevuje se otázka, jak by Sářino zkoumání pokračovalo a jak se změnilo po zmíněném zážitku, který autorka nazývá *katarzi*.

Práce si zaslouží být obhájena a oceněna známkou C, pokud diplomantka zodpoví následující dvě otázky:

Jako potenciálně problematické se jeví právě téma *katarze*, která, jak autorka uvádí, Sáru doslova fascinuje. Tuto fascinaci však vysvětluje velmi zběžně a antické pojetí tohoto pojmu

bere zřejmě jen jako kontext pro svůj vlastní prožitek z lockdownu roku 2020, naskytá se ovšem otázka, zda by pojem katarze nebyl snadno nahraditelný pojmem jiným. Stejně tak si z ne zcela zjevných důvodů na začátku a na konci práce, ve které se zabývá takřka výhradně svým vlastním nitrem, Sára klade otázku „Jak mohu zařídit, aby v druhém člověku došlo ke konkrétnímu psychickému procesu?“ Otázky k zodpovězení tedy zní:

- 1) Proč právě katarze a co Sára na tomto pojmu fascinuje?
- 2) Jak souvisí touha *vyvolat v druhém člověku konkrétní psychický proces* s tématem a obsahem Sářiny práce?.